

Mezinárodní operace a vojenská terminologie

V každé mezinárodní mírové misi, které se jednotky AČR účastnily, vznikly a stále vznikají nové zkratky a výrazy. Setkávají se s nim ve své práci i pracovníci operačního střediska GŠ (operační sekce GŠ). Se zkušenostmi s těmito termíny seznámil účastníky 2. terminologické konference pracovníků operačního střediska mjr. Ing. Ludvík Bůžek.

Seznámení s činností operačního střediska GŠ

Operační středisko GŠ (OSTř) vzniklo z oddělení mírových operací, které se přetransformovalo ještě na oddělení mírových a nestandardních operací.

Náplní práce OSTř je hlavně monitorovat, zabezpečovat a analyzovat činnost jednotek AČR v zahraničí a činnost zahraničních jednotek na našem území. Do této činnosti patří tedy i mírové mise. Na OSTř se shromažďují hlášení, žádosti a mnoho dalších dokumentů v závislosti na spolupráci s NATO. Tyto dokumenty obsahují velkou spoustu zkratk, termínů a výrazů. Právě ve zkratkách si velení NATO velice libuje a je značně vynalézavé.

Už jenom názvy vojenských cvičení a mírových operací dávají tušit o této vynalézavosti.

Ať jsou to různé: UN - mise, které vznikly při urovnávání různých konfliktů (RB OSN) nebo Pouštní bouře, Pouštní štít, které zajišťovalo velení NATO aj.

Několik příkladů z blízké historie OSTř a názvů vykonaných mírových misí (samozřejmě jich je daleko více):

- **Establishment of our UN Training Base** (organization of final preparation before deployment)
- **Gulf War - Chemical Unit** (190)
- **04/1992 UNPROFOR - UN Bn in Croatia** (500)
- **04/1994 Enlargement of UN Bn** (1000), including Field Hospital
- **04/1995 Transforming to UNCRO mission**
- **12/1995 Termination of UN Bn activity in Croatia**
- **02/1996 IFOR mission in Bosnia** (960)
- **03/1996 UNTAES mission - Field Hospital** (120)
- **01/1997 SFOR I mission** (700)
- **06/1998 SFOR II mission** (558)
- **06/1998 Termination of UNTAES** (Field Hospital mission)
- **05/1999 AFOR mission** (100) (Field Hosp. in Albania & Turkey)
- **06/1999 KFOR mission** (200)
- **11/1999 Termination of AFOR mission**

Zkušenosti jednotek AČR s využitím vojenské terminologie NATO v mezinárodních mírových operacích

Stejně jako v AČR, tak i v jiných armádách existuje v každé odbornosti nepřeberné množství zkratk a výrazů.

První co musí každý pozorovatel nebo příslušník jednotky vyslané do zahraničí udělat je, že se seznámí s terminologií a hlavně se zkratkami, které se v dané oblasti užívají neboť všechny vytyčené trasy a označení velitelství, skupin, oddělení, ubytoven, jídelen (důstojníci a praporčíci jsou zvlášť) je ve zkratkách nebo označeno písmenem a číslem. A to je jenom příchod pozorovatele do místa působení. Jeho následná práce je vlastně potýkání se s výrazy, zkratkami a termíny, které jsou velmi specifické a přizpůsobené dané oblasti, rozsahu akce její velikosti a množství nasazení jednotek, zvláště ze zahraničí.

U jednotek AČR vyslaných do mírových misí v zahraničí je to podobné, ale se zkratkami a s výrazy přijde do styku převážně velitelský sbor (S2, S3, S4). Naše jednotky jsou většinou v podřízenosti velení NATO a zde je předepsána angličtina (v některých případech francouzština), a proto jsou i na našich základnách nápisy v předepsaném jazyce, pro případ příchodu jiného státního příslušníka.

Nejvíce s vojenskou terminologií v zahraničí se setkávají pozorovatelé jelikož pracují v týmech s příslušníky jiných států, pozorovatelská mise je velmi složitá záležitost a specifická. Je zde nutnost znalostí i z jiných oborů nejenom vojenského, ale i např. lékařského oboru dále velmi specifická znalost vojenské terminologie NATO je u příslušníků spojovacích jednotek při přejímání a předávání zpráv, jedná se o různé volací znaky, zprávy atd. Samozřejmě i ti, kteří vyjíždí do zahraničí plnit jakékoliv služební úkoly se velmi často setkávají s výrazy nebo zkratkami, které nejsou u nás obvyklé.

Nejlépe jsou shrnuty zkratky a výrazy v příručkách, které vydalo v roce 1995 MO sekce zahraničních vztahů (nyní přejmenované, ale i s jinými povinnostmi na sekci vojenské bezpečnostní politiky - SVBP) nebo Anglicko-česká a česko-anglická jazyková příručka NATO, kterou vydala společnost ARTOS Praha pro AVIS. Nejnovější soubor zkratk, který můžeme používat je z MND (SW) Banja Luka SFOR z dubna loňského roku.

Tento seznam samozřejmě předložím odboru obranné standardizace k posouzení.

Závěr

Závěrem chci říct, že nejdůležitější pro činnost v zahraničních misích je znalost anglického jazyka a velmi velká flexibilita v luštění jejich zkratk.

Pro HÚOSKSOJ odbor obranné standardizace to asi znamená být stále ve střehu a pravidelně obnovovat a vydávat sborníky, kde budou zapracovány nové zkratky a výrazy.

AČR se vstupem do struktur NATO a se svými závazky ke svým partnerům potřebuje být pravidelně informována o nových výrazech, termínech a zkratkách, jinak všichni kteří přijdou do styku s příslušníky NATO si budou připadat jako v Jiříkově vidění.